

**ANÀLISI DE LES PENSIONS.
REALITAT I PERSPECTIVES DE FUTUR**

Anàlisi de les pensions. Realitat i perspectives de futur

Antonio Comas Barceló

Resum

L'impacte de la crisi econòmica en el sistema de protecció social, en general, i en el sistema de pensions, en particular, està per veure. En aquests moments assistim tant a Europa com a Espanya a uns anys crucials per al nostre «estat del benestar», que en pot sortir afeblit. Fins fa poc, la consolidació del sistema passava per fer una reforma contínua, de poc calat i amb vista a mitjà termini. Ara es té la sensació que les reformes han de precipitar-se i que les instàncies internacionals han passat de les recomanacions a les exigències. Si els embats són conjunturals, el sistema en pot sortir reforçat, però si són irreversibles pot haver-hi un abans i un després de l'actual crisi.

Cent anys de protecció social tenen un valor incalculable, que fins i tot caracteritza el nostre continent davant el món. Atesa la realitat de les pensions a Espanya, cal advocar pel seu enfortiment, però sense dramatitzar els canvis i les reformes que siguin necessaris. La nostra societat està compromesa amb el model, per la qual cosa caldrà defensar-lo amb l'esforç de tots. Sacrificis, retallades i altres mesures legals han de servir per apuntalar el nostre sistema de protecció social, no per desmuntar-lo. La pau social està en joc.

Resumen

El impacto de la crisis económica en el sistema de protección social, en general, y en el sistema de pensiones, en particular, está por ver. En estos momentos se está asistiendo tanto en Europa como en España a unos años cruciales para nuestro «estado del bienestar», de los que puede salir debilitado. Hasta fechas recientes la consolidación del sistema pasaba por hacer una reforma continua, de poco calado y con miras a un medio plazo. Ahora se tiene la sensación que las reformas tienen que precipitarse y que las instancias internacionales han pasado de las recomendaciones a las exigencias. Si los embates son coyunturales el sistema puede salir reforzado, pero si son irreversibles puede haber un antes y un después de la actual crisis.

Cien años de protección social tienen un valor incalculable, que incluso caracteriza nuestro continente ante el mundo. Vista la realidad de las pensiones en España hay que abogar por su fortalecimiento, pero sin dramatizar los cambios y las reformas que sean precisos. Nuestra sociedad está comprometida con el modelo, por lo que habrá que defenderlo con el esfuerzo de todos. Sacrificios, recortes y otras medidas legales han de servir para apuntalar nuestro sistema de protección social, no para desmontarlo. La paz social está en juego.

1. Introducció

A Espanya, «l'estat del benestar», reflex del model europeu, se sustenta sobre quatre pilars bàsics, que són:

- a) El sistema nacional de salut, configurat per la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i actualitzat per la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat.
- b) El sistema educatiu, conjunt de poders públics que garanteixen el dret a l'educació, reconegut en l'article 27 de la Constitució espanyola, així com els de llibertat d'ensenyament i d'autonomia universitària, precepte objecte d'un ampli i canviant desenvolupament normatiu.
- c) El sistema de Seguretat Social, del qual s'ha exclòs la sanitat —com a superació de la prestació d'assistència sanitària— perquè té fisonomia pròpia, i que actualment se circumscriu a les prestacions econòmiques, singularment a les pensions, tant en la seva modalitat contributiva com no contributiva, així com a la protecció per atur.
- d) El sistema d'atenció a la dependència, últim pilar, creat per la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, actualment en l'equador de la seva aplicació progressiva i objecte d'un cert desencantament davant les expectatives de protecció albirades.

Actualment el sistema de la Seguretat Social, en la seva modalitat contributiva, està integrat pel règim general, que inclou els treballadors per compte aliè o assimilats de la indústria i dels serveis, i pels cinc règims especials que varen superar la racionalització de la seva estructura (Llei 26/1985, de 31 de juliol, la denominació de la qual identifica els subjectes inclosos: agrari, treballadors de la mar, mineria per al carbó, empleats de llar i treballadors autònoms).

El col·lectiu de funcionaris públics (civils, militars i judicials) és al seu torn destinatari d'un sistema de protecció propi, integrat per dos mecanismes de cobertura: el règim de classes passives de l'Estat, comú a tots, i el règim especial específic dels diferents subjectes protegits: de funcionaris civils de l'Estat, de les forces armades i del personal al servei de l'Administració de justícia.

Així resumida, la composició del sistema de la Seguretat Social podria qualificar-se de formalment completa, però emmalaltiria d'una imprecisió significativa: l'existència de mutualitats de previsió social (MPS) alternatives al règim especial de treballadors autònoms (RETA). En conseqüència, advocats, arquitectes, enginyers, metges, etc., com a professionals col·legiats «lliures» que treballin pel seu compte, poden triar estar protegits en la seva pròpia MPS en detriment del RETA.

Pel que fa a la modalitat no contributiva, el sistema de la Seguretat Social comprèn els espanyols residents en territori nacional, els espanyols no residents i els estrangers que resideixin i es trobin legalment en territori nacional, col·lectius destinataris de les pensions no contributives de jubilació i invalidesa.

2. La realitat de les pensions a les Illes Balears

Periòdicament, els mitjans de comunicació locals —a la vista de les dades del Ministeri de Treball i Immigració— ofereixen com a «notícia» la quantia de la pensió mitjana de la Seguretat Social a les nostres Illes (704,45 euros dia 1 d'abril de 2010), la mitjana estatal (776,44 euros en la mateixa data), el percentatge diferencial (al voltant d'un 9%) i el recordatori que aquestes xifres situen la comunitat a la cua, només per davant de Galícia, Extremadura i Múrcia. Si el rànquing és per províncies, no passam d'una posició mitjana, ja que ens situam en el lloc 33 de l'espectre nacional.

Vegeu la taula 1: Pensions en vigor dia 1 d'abril de 2010, per classes de pensió i règims. Les causes històriques i presents d'aquesta realitat són conegudes:

- a) La mitjana de les bases de cotització dels treballadors del règim general (324.183 va ser el terme mitjà el 2009), resultant de la taula de retribucions pactades en els convenis col·lectius, està per sota de la d'altres comunitats, amb una implantació més gran de l'activitat industrial (País Basc, Madrid, etc.).
- b) L'estacionalitat de la indústria turística a la nostra província, que ha configurat el perfil del treballador fix discontinu en hostaleria i similars (51.592 el juliol de 2009), pel fet de combinar normalment sis o set mesos de plena activitat amb un període de descans no sempre desitjat: l'atur fora de la temporada. Vegeu la taula 2: Nombre d'afiliats per tipus de contracte. Règim general.
- c) L'existència d'un important col·lectiu de treballadors autònoms (84.038 va ser el terme mitjà el 2009), que en un 85% cotitzen per la base mínima de cotització (841,80 euros o 907,50 euros, si tenen cinquanta anys o més).
- d) L'existència de pensionistes que perceben més d'una pensió (dues pensions de jubilació, una pensió de jubilació i una altra de viduïtat, etc.), la quantia mínima de la qual no és altra que la de més import segons la classe de pensió. En la Seguretat Social no existeix la garantia d'una quantia mínima per a cada pensió, sinó únicament la quantia mínima de la classe de pensió que la tingui més elevada, prèvia suma de totes. En la realitat, ocorre que un receptor de dues pensions (jubilació i viduïtat) cobra entre les dues la mateixa quantia que la pensió de jubilació sense cònjuge a càrrec (557,50 € el 2010, 14 pagues).
- e) La revaloració anual de les pensions en el sistema de la Seguretat Social s'ha efectuat amb criteris objectius en funció de la classe i quantia de les pensions, així com de les modalitats de convivència i dependència econòmica dels beneficiaris, sense tenir en compte factors territorials, per la qual cosa, atès que existeix un diferencial donat (9%) i tenint en compte que la revaloració general s'efectua d'acord —essencialment— amb

L'índex d'inflació previst en l'exercici (1% el 2010), no existeix —mitjançant aquest sistema— cap possibilitat d'un salt significatiu en el rànquing de pensions per quanties mitjanes, tant per comunitat autònoma com per província.

2.1. Les pensions contributives del sistema de la Seguretat Social

Amb data de l'1 d'abril de 2010, el sistema tenia en vigor 165.343 pensions a les Illes Balears, mentre que el total nacional era de 8.644.045, cosa que representa únicament un 1,91% del conjunt.

A la taula 1 figuren les dades relatives a la classe de pensió (incapacitat permanent, jubilació, viduïtat, orfandat i favor familiars) i règim. Cal matisar que, a més dels règims abans esmentats, s'identifiquen amb rang propi les pensions per accident de treball i malaltia professional, en virtut de la seva especial protecció i les de l'extingida assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa (SOVI), pensions de vellesa, invalidesa i viduïtat reconegudes a l'empara d'aquesta legislació.

El mes d'abril de 2010 la mitjana de treballadors afiliats amb alta en el sistema va ser de 17.648.660,10 a tot l'Estat i de 402.769,85 a les Illes Balears, xifres que mostren unes ràtios afiliat/pensió clarament favorables a la nostra comunitat (1,91% del total nacional enfront del 2,43% provincial). Aquestes xifres disten dels nombres arribats en els mesos previs a l'inici de la crisi (19.409.642 afiliats de mitjana el maig de 2008, rècord del sistema, i 506.592 afiliats el 31 de juliol de 2008, rècord a les Illes Balears), en els quals les ràtios respectives respiraven optimisme. La ràtio afiliat/pensionista, distinta de l'anterior i referència constant de la sostenibilitat del sistema, va ser el maig del 2010 del 2,6% a l'àmbit nacional. No disposam en aquests moments de la dada a l'àmbit provincial, però sense por d'equivocació ha de fregar el 3%.

La taula 3 incorpora les dades de «Situació d'afiliats en alta per règims i autonomies. Mitjana del mes», corresponent a l'abril de 2010.

2.2. Les pensions no contributives del sistema de la Seguretat Social

La Llei 26/1990, de 20 de desembre, va establir en el marc del sistema de la Seguretat Social un nivell no contributiu de pensions a favor dels ciutadans que es troben en situació de necessitat protegible i manquen de recursos econòmics propis per a la seva subsistència, de manera que superen els mecanismes assistencials existents: Fons Nacional d'Assistència Social (FONAS), Llei d'integració social del minusvàlid (LISMI), etc.

Dia 1 de maig de 2010, el nombre de pensions de jubilació no contributiva en vigor a Espanya va ser de 257.889, amb un import de pensió mitjana de 321,34 euros (14 vegades

l'any). A les Illes Balears, en la mateixa data, el nombre va ser de 4.229, amb un import de 322,94 euros. Pel que fa a la pensió d'invalidesa no contributiva, en el conjunt nacional el nombre va ser de 196.773, amb un import mitjà de 365,57 euros (així mateix amb 14 pagues), de les quals 3.450 corresponen a la nostra comunitat, amb una quantia mitjana de 357,56 euros.

2.3. El règim de classes passives de l'Estat

Amb les dades publicades per la Direcció General de Costos de Personal i Pensions —autèntica entitat gestora del règim de classes passives de l'Estat—, dependent del Ministeri d'Economia i Hisenda, el nombre total de pensions dia 30 d'abril de 2010 és de 587.035, de les quals 9.341 corresponen a les Illes Balears. En la mateixa data, el nombre de pensionistes en el conjunt nacional és de 556.856, dels quals 8.862 corresponen a la nostra Comunitat, ja que en aquest règim també és possible que un mateix beneficiari percebi dues o més pensions. La relació percentual és del 1,59, dada que no és sinó la traducció que a l'arxipèlag hi ha escassa vocació per ser funcionari en actiu i encara menys en situació de passiu.

2.4. Les altres pensions

A la seqüència de pensions expressades en els apartats precedents cal afegir-hi una sèrie de pensions, de difícil o impossible quantificació, tant en nombre com en imports mitjans, però l'existència de les quals no pot ignorar-se. La relació per entitats pagadores, llevat d'error o omissió, és la següent:

a) Les pensions de Seguretat Social reconegudes per institucions d'altres països (en la seva majoria per estats membres de la Unió Europea i per països amb conveni bilateral amb Espanya) en favor de beneficiaris que tenen la seva residència habitual a les Illes Balears i que fan efectiu aquí el dret d'exportació de les prestacions —reconegut en els instruments jurídics internacionals.

b) Les pensions reconegudes per les diferents mutualitats de previsió social alternatives al RETA als seus respectius beneficiaris d'acord amb la seva pròpia acció protectora. És el cas de la Mutualitat General de l'Advocacia, la Germandat Nacional de Previsió Social d'Arquitectes Superiors, l'Associació Mutualista d'Enginyeria (AMIC), la mutualitat de previsió social Mutual Mèdica i un llarg etcètera. Cal precisar que algunes d'aquestes institucions permeten als seus beneficiaris percebre la pensió vitalícia que els correspongui o cobrar d'una sola vegada un cabal substitutori.

c) Les pensions complementàries satisfetes als seus antics empleats per bancs, caixes i grans empreses que, partint de l'import de la pensió reconeguda per la Seguretat Social, cobreixen la diferència fins a una retribució determinada (normalment la percebuda en la data de la

prejubilació —moment en què varen extingir la seva relació laboral i varen subscriure el conveni especial— i, en alguns casos, en la data mateixa de la seva jubilació o invalidesa).

d) La prestació econòmica bàsica establerta pel Govern de les Illes Balears (Decret 117/2001, de 28 de setembre), a manera de renda mínima d'inserció, la quantia mensual de la qual és de 396,31 euros l'any 2010 i que pot arribar a quanties més grans en cas de prestacions addicionals per altres membres del nucli familiar (fins a 776,57 euros).

La sostenibilitat d'un sistema de pensions no es garanteix ni amb discursos polítics ni amb bones intencions. El sistema de repartiment exigeix cohorts successives d'afiliats i cotitzadors que suportin amb el seu esforç el pes de la protecció social de les generacions precedents. La crisi actual ha fet miques els fons de pensions privats que, basats en el sistema de capitalització, prometien als seus partícips grans beneficis. La recuperació econòmica, la creació de llocs de treball, l'increment de la productivitat i la reducció de la despesa per atur són els elements indispensables per garantir el sistema. Mentre això no es produeixi, assistirem a una sèrie de mesures que tendiran a contenir o a reduir la despesa de la protecció social en el nostre país i singularment la de les pensions, tant les ja existents com les de nou reconeixement. La sèrie de mesures previstes o adoptades ha començat.

3. La jubilació als seixanta-set anys

El Consell de Ministres del passat 23 de gener de 2010 va aprovar el document de reforma de les pensions que el Govern presentarà posteriorment a la Comissió Parlamentària del Pacte de Toledo. El document, de quaranta-sis pàgines —es diu—, ofereix un conjunt de mesures per garantir la sostenibilitat del sistema de pensions a mitjà i llarg termini, alhora que preveu un creixement de la despesa assumible per l'economia espanyola, amb l'objectiu de fer compatible la millora de la cohesió social i la competitivitat. La mesura que impacta i sorprèn la societat en general, i els interlocutors socials en particular, és la que pretén desplaçar a poc a poc l'edat legal de la jubilació ordinària des dels seixanta-cinc als seixanta-set anys. La mesura, es puntualitza, «ha de coincidir, en el seu inici, amb la finalització de la majoria dels períodes transitoris de la Llei 40/2007 (de 4 de desembre) l'any 2013». Els períodes transitoris a què es refereix la mesura són els establerts en les disposicions transitòries quarta i dissetena del Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, (text refós de la Llei general de la Seguretat Social) en la redacció donada per aquella llei. Mesos després, el Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig, derogarà ambdues disposicions transitòries i suprimirà d'arrel els respectius períodes transitoris.

En les setmanes precedents a la reunió del Consell de Ministres, els mitjans de comunicació es referien a la jubilació amb els titulars següents: «El Govern no preveu allargar l'edat de jubilació» (11 de gener de 2010) i «El Govern es planteja incentivar els que perllonguin —voluntàriament— l'edat de jubilació» (14 de gener de 2010).

A Espanya l'assegurament obligatori es va iniciar el 1919, amb la creació de l'Assegurança de Retir Obrer (vellesa) i es va fixar com a edat pensionable la de seixanta-cinc anys. Cal convenir que en aquests noranta anys l'esperança de vida dels espanyols s'ha multiplicat i, no obstant això, l'edat legal de la jubilació ordinària continua sent a dia d'avui la de seixanta-cinc anys, encara que, això sí, envoltada d'altres modalitats de jubilació que permeten avançar aquesta edat (jubilació amb bonificació d'edat per l'acompliment de determinades activitats professionals a partir dels cinquanta-cinc anys; jubilació per la condició de mutualista a partir dels seixanta anys; jubilació parcial a partir dels seixanta-un anys; jubilació anticipada als seixanta-un anys amb trenta anys de cotització efectiva, etc.) o retardar aquesta edat (jubilació flexible i jubilació diferida o demorada), entre altres variables. En resum, una autèntica jubilació «a la carta». No és desgavellat, doncs, seguint el camí emprès per altres països europeus, establir l'edat legal per a la jubilació ordinària en els expressats seixanta-set anys. Ara bé, ha de tenir-se molt en compte que la determinació dels seixanta-cinc anys com a edat mínima per a la jubilació ordinària no és únicament una condició que ha de complir el beneficiari per causar la seva pensió (art. 161.1.a) del RDL 1/1994, abans esmentat), sinó que és un referent legal que repercuteix en el conjunt de la normativa de la Seguretat Social i fins i tot transcendeix al dret privat. Vegem-ne alguns exemples:

- a) Incapacitat permanent. No es reconeixerà el dret a les prestacions d'incapacitat permanent derivada de contingències comunes quan el beneficiari, en la data del fet causant, tingui l'edat prevista en l'apartat 1.a) de l'article 161 d'aquesta Llei i reuneixi els requisits per accedir a la pensió de jubilació en el sistema de la Seguretat Social (art. 138.1 segon paràgraf).
- b) Prestacions per atur. Per tenir dret a les prestacions per atur s'haurà de reunir el requisit següent: no haver complert l'edat ordinària que s'exigeixi en cada cas per causar dret a la prestació contributiva de jubilació, tret que el treballador no tingués acreditat el període de cotització requerit per a això (art. 207.d).
- c) Extinció del dret a la percepció de la prestació i del subsidi per atur. El dret s'extingirà pel compliment, per part del titular, de l'edat ordinària de jubilació (art. 213 i 219.2, respectivament).
- d) Extinció de les relacions laborals entre empresa i treballador per causar l'esmentada «prejubilació» i subscripció/compensació del conveni especial. La gran majoria d'aquests acords es compleixen fins que el treballador arriba a l'edat ordinària de jubilació.
- e) Prestacions dels plans de pensions. Per a la determinació de la contingència de jubilació, susceptible de cobertura en un pla de pensions, es té en compte el que es preveu en el règim de la Seguretat Social. Per tant, la contingència s'entén produïda quan el partícip

accedeix efectivament a la jubilació de la Seguretat Social, sigui a l'edat ordinària, anticipada o posteriorment (art. 7.a.1. del Reial decret 304/2004, de 20 de febrer, pel qual s'aprova el reglament de plans i fons de pensions).

El retard de l'edat de jubilació legal als seixanta-set anys tindrà el corol·lari de modificar les actuals situacions jurídiques i, si escau, diferir els seus efectes, amb la consegüent repercussió econòmica.

L'acord aprovat el 29 de gener de 2010 i plasmat en el titulat «Document sobre la revisió del Pacte de Toledo», pel que fa a la pensió de jubilació, respon així mateix a altres directrius, com són establir procediments de càlcul de la pensió de jubilació (bases, períodes...) que garanteixin més bé la correspondència entre cotització i prestació i evitin perjudicis als treballadors acomiadats al final de la seva vida laboral. L'ampliació del període de càlcul per a la determinació de la base reguladora està servida. Dels actuals i últims quinze anys es passarà a vint, vint-i-cinc, a tota la vida laboral (?), encara que, òbviament, passant per un període de transició.

El «Document» que va remetre el Govern a final de gener al Congrés dels Diputats conté altres propostes que incideixen sobre el sistema de pensions. En aquest sentit, la reforma pretén augmentar la protecció de les pensions de viduïtat i orfanat en les situacions més vulnerables i reorientar la prestació per adaptar-la a la nova situació laboral i econòmica de les dones i les famílies espanyoles. En aquest context, es planteja l'alternativa d'una indemnització en pagament únic o d'una prestació temporal al cònjuge supervivent quan el període de convivència ha estat molt curt. Una altra de les propostes preveu que en els casos de ruptura familiar dels cònjuges que han col·laborat amb el seu treball en els negocis familiars i poden veure's amb edats avançades sense carrera de cotització, es tendirà al reconeixement mitjançant decisió judicial de la cotització a la Seguretat Social durant un temps, que permeti a una persona dependre més del seu treball i dels seus drets que de rendes i prestacions compensatòries o derivades.

La invalidesa permanent és també objecte de propostes. Es pretén evitar que la incapacitat laboral condueixi necessàriament a l'abandonament prematur de la vida laboral i incentivar el canvi de lloc de treball davant dificultats adaptatives que estan darrere de moltes baixes, especialment en els processos psicosocials. Finalment, s'aposta per potenciar que ciutadans amb una pensió concedida a edats primerenques (beneficiaris d'una pensió d'invalidesa, total o absoluta, derivada de qualsevol contingència) puguin reincorporar-se més fàcilment al mercat de treball en els supòsits que la seva situació ho permeti, mitjançant ajudes econòmiques a la contractació.

Si el calendari previst es compleix, el Congrés dels Diputats podria aprovar abans de cap d'any, en el ple, les noves «recomanacions per a la reforma del sistema de pensions»

elaborades per la coneguda Comissió del Pacte de Toledo, la reedició del qual —constituït per primera vegada el 1995— es convertiria en el marxamo més bo per a una reforma consensuada del sistema. La posterior reforma de la Llei general de la Seguretat Social (LGSS), amb independència de les expressions més o menys eufemístiques (racionalització, sostenibilitat, etc.) de la llei que les articuli i a causa de la duresa i profunditat de la crisi econòmica, probablement es converteixi en un conjunt de mesures irreversibles i no simplement conjunturals, tenint en compte les dificultats actuals. El temps ho dirà.

3.1. El Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig

A Espanya, les denominades lleis de «mesures urgents» ja no sorprenen ni espanten la ciutadania a causa del seu ús indegut i reiterat; per això, el Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig (RDL), necessita una denominació més impactant i, aquesta vegada, urgent, per la qual cosa es titula: «pel qual s'adopten mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic».

Les mesures d'ajustament articulades afecten tres dels quatre pilars de l'estat del benestar, encara que amb una diferent extensió o intensitat. Pel que fa al sistema nacional de salut (SNS), el capítol V, dedicat a mesures en matèria de sanitat, procedeix al seu desbrossament, que abasta des de les deduccions sobre els medicaments dispensats per les oficines de farmàcia al SNS (7,5%), les deduccions sobre les compres dels medicaments realitzades pels serveis sanitaris del SNS (7,5%), les seves excepcions (medicaments genèrics i medicaments afectats pel sistema de preus de referència) fins a la revisió del preu de venda al públic dels productes sanitaris inclosos en la prestació farmacèutica del SNS, que es reduirà en el mateix percentatge (7,5%). La reducció de costos és així mateix la directriu per a la dispensació d'unitats concretes per als grups de medicaments i/o patologies que es determinin, amb la finalitat d'ajustar-les a la durada del tractament, fins a arribar a la unidosi, així com per a l'adquisició centralitzada de medicaments i productes sanitaris. En suma, mesures d'escassa repercussió en el futur de la protecció. La revisió dels actuals percentatges de la taxa farmacèutica i la seva exempció (pensionistes, processos per accident de treball o malaltia professional, etc.) i el copagament per a determinats serveis sanitaris (mèdics, hospitalaris, etc.) han estat de moment arranats.

Pel que fa al sistema d'atenció a la dependència (SAD), les modificacions introduïdes en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, abans esmentada, aparenten reformes de caire administratiu, si bé tanquen i constitueixen mesures que incideixen en els drets de la persona beneficiària fins ara inusitades en el nostre ordenament jurídic. Constitueix un avanç l'obligació de resoldre els casos en el termini màxim de sis mesos, però, en cas d'incompliment, el fet de generar el dret a la prestació l'endemà d'aquest termini no sembla tenir altra justificació que evitar pagar endarreriments. A més, les quanties en concepte d'efectes retroactius de les prestacions econòmiques previstes en l'article 18 de

la susdita llei podran ser ajornades i el seu abonament periodificat en pagaments anuals d'igual quantia, en un termini màxim de cinc anys des de la data de la resolució ferma de reconeixement exprés de la prestació. El quart pilar es ressent.

En el sistema de la Seguretat Social, el RDL articula diverses mesures que afecten diferents àmbits, com són:

- a) En matèria de pensions, se'n suspèn per a l'exercici 2011 la revaloració, excepte per a les pensions mínimes, les del SOVI no concurrents i les no contributives. Si no es produís aquesta suspensió, totes les pensions haurien de revaloritzar-se conforme a l'índex de preus al consum (IPC) previst per a l'exercici i, si es produís un índex superior en el període computable (novembre-novembre), l'abonament de les diferències corresponents. La suspensió afecta així mateix les pensions de classes passives de l'Estat, amb excepció de les pensions mínimes. En compliment del programa electoral, el Govern es va proposar que en aquesta legislatura les pensions mínimes s'incrementassin, en el seu conjunt, un 26%. La crisi econòmica segurament impedirà complir aquesta promesa.
- b) En matèria de jubilació, les reformes vénen de la mà de la derogació normativa, de manera que s'interrompen els períodes transitoris que per a aquesta prestació s'havien establert en la Llei 40/2007, de 4 de desembre, que va entrar en vigor l'1 de gener següent. Vegem-ne la concreció:
 - a') Es deroga la disposició transitòria quarta de la LGSS sobre aplicació paulatina del període mínim de cotització per a l'accés a la pensió de jubilació (77 dies per semestre, partint de 4.700). En conseqüència, a partir del 25 de maig de 2010, en lloc dels previstos 5.008 dies per estar en el cinquè semestre, s'exigeix ja el període complet de 15 anys (5.475 dies), que en principi havia d'exigir-se a partir de l'any 2013
 - b') Es deroga la disposició transitòria dissetena de la LGSS que contenia normes transitòries sobre jubilació parcial. A partir igualment del 25 de maig de 2010, el dret a la jubilació parcial queda configurat amb els requisits establerts en l'article 166 d'aquesta llei i se suprimeix l'adaptació gradual de l'anterior normativa a l'actual en matèries com l'edat, l'antiguitat mínima, la reducció màxima de jornada i el període específic de cotització per a aquesta modalitat de jubilació. Pel que fa a l'edat, la disposició transitòria segona del RDL disposa fins al 31 de desembre de 2012 una excepció a favor dels treballadors afectats per compromisos adoptats en expedients de regulació d'ocupació o per mitjà de convenis i acords col·lectius d'empreses, aprovats o subscrits, respectivament, amb anterioritat a la vigència del RDL: seixanta anys, si el treballador rellevista és contractat a jornada completa mitjançant un contracte de durada indefinida, i seixanta anys i sis mesos, si el treballador rellevista és contractat en altres condicions.

Cal afegir, finalment, en aquest apartat l'existència en el RDL de la disposició addicional setena, dictada en evitació d'efectes col·laterals derivats de la reducció de les retribucions del personal de la Seguretat Social i la seva repercussió en la cotització al règim general. A aquest efecte es disposa des de l'1 de juny al 31 de desembre de 2010 la base de cotització per a totes les contingències dels empleats públics enquadrats en el règim general, les retribucions dels quals siguin objecte de l'ajustament amatent, en tant romangui la seva relació laboral o de servei, que serà coincident amb la produïda en el mes de maig de 2010, llevat d'excepcions. El reglament general de cotització es ressent en els seus fonaments.

c) En matèria de prestacions familiars, la retallada de la protecció és indiscutible, encara que es difereixen els seus efectes (supressió o reducció) a 1 de gener de 2011. Les mesures que es prenen són les següents:

a') Supressió de la prestació econòmica de pagament únic per naixement o adopció de fill (xec-bebè: 2.500 euros).

b') Reducció a la quantia de 291 euros, en còmput anual, de l'assignació econòmica per fill o menor acollit, menor d'edat i no discapacitat. La norma preveia la quantia de 500 euros si el fill o menor acollit tenia una edat inferior a 5 anys.

Fins aquí, les mesures del RDL; la seva conversió en llei probablement en confirmi l'abast. Caldrà que estem expectants.

3.2. La reforma laboral

La destrucció de més de dos milions de llocs de treball i una taxa d'atur que ronda el 20% en tan sols dos anys de crisi econòmica han posat de manifest a Espanya la insostenibilitat del nostre model de relacions laborals. Esgotades les possibilitats d'arribar amb els agents socials a una reforma consensuada, el Govern de la nació —empès per la crisi financera i els poders fàctics de fora de les nostres fronteres— aprova el Reial decret llei 10/2010, de 16 de juny, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball, com un instrument més per sortir de la recessió, ja que pretén incrementar la competitivitat i la productivitat de les empreses sense minvaments significatius dels drets i garanties dels treballadors.

“El passat dia 18 de setembre de 2010 es publica en el Butlletí Oficial de l'Estat la Llei 35/2010, de 17 de setembre, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball, que no fa sinó -segons el parer dels sindicats majoritaris- justificar la convocatòria de vaga general prevista pel 29 de setembre, que tindrà després lloc amb dispars resultats, èxit o fracàs?”.

Com les reformes laborals precedents (anys 1997, 2001 i 2006) i encara que aquesta pretengui ser una reforma d'importància que, més enllà de donar resposta a la situació actual de l'economia, afronti els principals problemes que el mercat laboral arrossega des de fa dècades (rigidesa, inestabilitat de l'ocupació, elevades indemnitzacions per les extincions dels contractes, etc.), la reforma de 2010, en el més bo dels casos, complirà les exigències del guió, que no és poc: articular un conjunt de mesures que permetin generar més ocupació, incrementar el nombre de treballadors en actiu i reduir el nombre de persones en atur (dos milions i mig en els últims dos anys), fet que implica més cotitzadors al sistema de la Seguretat Social i menys beneficiaris de la protecció per atur, de manera que s'enforteixi així un dels pilars del nostre estat de benestar.

Per definició, l'ordenament jurídic de les pensions de la Seguretat Social no pot veure's modificat per una reforma laboral, però l'èxit o el fracàs de l'intent tindrà resultes, ja que és inqüestionable la seva repercussió en el sistema. Des de la separació de les fonts de finançament el 2002, el sistema de pensions es finança exclusivament amb cotitzacions socials. Empresaris i treballadors són els subjectes responsables del pagament de les quotes respectives. Si una reforma laboral genera l'ocupació desitjada, més i més bona, el sistema de pensions es consolida i la reforma pot veure's limitada a prevenir dificultats a mitjà termini. Si les mesures laborals engegades no aconseguen a curt termini els efectes pretesos, la reforma de les pensions està abocada a retallar expectatives de dret molt pròximes i a aprofundir a la baixa en la racionalització de la despesa.

El sistema de pensions sostenible és el que s'assenta en la solidesa del mercat laboral. Les successives cohorts de treballadors en actiu són els agents necessaris, en un sistema de repartiment com el nostre, per assegurar en tot moment el present i el futur de les pensions, sense necessitat d'acudir a fons de reserva, vàlids per a situacions extremes. Per contra, quan milions de treballadors estan «instal·lats» en l'atur (perceptors del subsidi per a més grans de cinquanta-dos anys, beneficiaris del mal anomenat PER —Pla d'Ocupació Rural a Andalusia i Extremadura— i «prejubilats»), «navegant» en l'economia submergida (no menys d'un 20%), «atrapats» en la temporalitat dels seus contractes i en altres situacions similars (immigració «incontrolada»), encara que de vegades sigui contra la seva voluntat, es posa en perill aquesta sostenibilitat. La defensa del sistema públic de pensions passa per remoure aquestes anòmales situacions, ja que transcendeixen el mer episodi de la seva ocurrència. Si no s'eradiquen aquestes pràctiques a curt termini, amb la cooperació de tots —poders públics i particulars— en la lluita contra el frau i no com una mostra de solidaritat, sinó per un pur egoisme a favor dels nostres pensionistes i de nosaltres mateixos, les perspectives de les pensions, en particular, i de l'estat de benestar, en general, no són gens falagueres. Les retallades de la protecció seran inevitables. Si la recent reforma, d'una banda, no veu complerts els seus objectius i, d'una altra, el negatiu cicle econòmic s'estén en el temps, caldrà escometre una nova reforma laboral. L'immediat futur desvelarà la incògnita.

Taula 1 | Nombre d'afiliats per tipus de contracte. Règim general

Període		300	309	330	331	350	389	TOTAL
		INDEFINIT. FIX DISCONTINU	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS CEE	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. INICIAL. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ	
2001	Gener		62			811		873
	Febrer	10.543	61	3		1.120		11.727
	Març	16.661	68	4		1.644		18.377
	Abril	28.515	65	9	1	2.223	52	30.865
	Maig	36.046	61	11	1	2.708	116	38.943
	Juny	36.586	60	11	1	2.749	164	39.571
	Juliol	36.452	58	12	1	2.718	189	39.430
	Agost	36.243	92	12	1	2.673	235	39.256
	Setembre	35.683	238	13	1	2.870	251	39.056
	Octubre	20.538	388	8	1	1.742	203	22.880
	Novembre	7.085	296	3	1	765	117	8.267
	Desembre	6.131	244	3		594	104	7.076
2002	Gener	7.027	265	3		686	121	8.102
	Febrer	10.513	334	2		933	139	11.921
	Març	17.038	451	3		1.548	164	19.204
	Abril	26.991	539	9		2.451	182	30.172
	Maig	35.834	633	23		3.541	230	40.261
	Juny	36.373	652	23		3.579	258	40.885
	Juliol	36.310	677	25		3.585	437	41.034
	Agost	36.056	681	24		3.552	505	40.818
	Setembre	35.138	675	24		3.486	532	39.855
	Octubre	19.933	519	17		2.023	481	22.973
	Novembre	7.264	376	5		759	244	8.648
	Desembre	6.045	314	3		674	230	7.266
2003	Gener	6.812	333	4		719	226	8.094
	Febrer	10.081	382	4		950	252	11.669
	Març	14.466	458	6		1.412	297	16.639
	Abril	27.683	548	19		2.967	375	31.592
	Maig	36.852	604	34		4.424	495	42.409
	Juny	37.436	622	36		4.522	535	43.151
	Juliol	37.501	621	38		4.570	576	43.306
	Agost	37.185	604	37		4.552	628	43.006
	Setembre	36.424	598	40		4.446	693	42.201
	Octubre	21.516	462	29		2.489	551	25.047
	Novembre	8.326	346	11		925	383	9.991
	Desembre	6.281	255	9		756	316	7.617

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Direcció Provincial de les Illes Balears

Taula 2 | *Nombre d'afiliats per tipus de contracte. Règim general*

Període		300	309	330	331	350	389	TOTAL
		INDEFINIT. FIX DISCONTINU	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS CEE	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. INICIAL. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ	
2004	Gener	7.260	274	10		766	312	8.622
	Febrer	10.906	310	12		1.052	314	12.594
	Març	16.202	350	18		1.725	350	18.645
	Abril	28.275	406	39		3.234	411	32.365
	Maig	37.689	448	49		4.644	489	43.319
	Juny	38.363	442	53		4.658	526	44.042
	Juliol	38.247	441	52		4.668	574	43.982
	Agost	38.067	438	55		4.626	610	43.796
	Setembre	37.222	424	53		4.450	688	42.837
	Octubre	23.556	361	36		2.703	620	27.276
	Novembre	7.771	287	11		956	413	9.438
	Desembre	6.420	269	11		835	395	7.930
2005	Gener	7.528	298	13		925	318	9.082
	Febrer	10.959	336	15		1.275	332	12.917
	Març	16.963	400	26		2.144	385	19.918
	Abril	27.685	420	39		3.481	428	32.053
	Maig	38.016	499	67		5.064	552	44.198
	Juny	38.509	495	70		5.085	651	44.810
	Juliol	38.637	517	68		5.025	932	45.179
	Agost	38.186	496	70		4.979	1.097	44.828
	Setembre	37.484	497	65		4.816	1.343	44.205
	Octubre	22.378	400	45		2.765	945	26.533
	Novembre	7.709	313	14		1.087	508	9.631
	Desembre	6.349	309	12		962	467	8.099
2006	Gener	7.186	330	13		993	417	8.939
	Febrer	10.437	380	15		1.352	421	12.605
	Març	15.843	411	25		2.092	512	18.883
	Abril	28.686	448	51		4.067	629	33.881
	Maig	38.075	489	80		5.642	758	45.044
	Juny	38.238	499	79		5.598	791	45.205
	Juliol	38.397	648	83		5.553	814	45.495
	Agost	37.985	878	82		5.477	821	45.243
	Setembre	37.851	1.093	78		5.384	855	45.261
	Octubre	22.104	1.353	51		2.947	708	27.163
	Novembre	7.842	888	17		999	444	10.190
	Desembre	6.425	881	13		854	403	8.576

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Direcció Provincial de les Illes Balears

Taula 3 | *Nombre d'afiliats per tipus de contracte. Règim general*

Període		300	309	330	331	350	389	TOTAL
		INDEFINIT. FIX DISCONTINU	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. MINUSVALIDS CEE	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. INICIAL. PROGRAMA FOMENT TREBALL	INDEFINIT. FIX DISCONTINU. TRANSFORMACIÓ	
2008	Gener	7.714	413	22		797	774	9.720
	Febrer	11.834	484	29		1.057	821	14.225
	Març	18.725	621	42		1.546	1.022	21.956
	Abril	30.701	823	73		2.815	1.229	35.641
	Maig	40.830	971	118		4.859	1.522	48.300
	Juny	41.498	960	127		5.003	1.597	49.185
	Juliol	41.618	938	130		5.062	1.761	49.509
	Agost	41.306	917	127		4.965	1.939	49.254
	Setembre	40.047	892	124		4.532	2.014	47.609
	Octubre	22.383	651	92		2.227	1.582	26.935
	Novembre	9.212	291	42		834	1.096	11.475
	Desembre	6.392	221	33		655	884	8.185
2009	Gener	7.126	211	35		669	813	8.854
	Febrer	10.978	268	38		862	872	13.018
	Març	16.883	380	49		1.223	1.021	19.556
	Abril	30.493	609	92		2.628	1.287	35.109
	Maig	42.326	772	146		5.138	1.547	49.929
	Juny	43.152	770	151		5.533	1.651	51.257
	Juliol	43.232	760	154		5.662	1.784	51.592
	Agost	42.834	704	150		5.514	1.824	51.026
	Setembre	41.558	628	146		4.959	1.819	49.110
	Octubre	31.581	475	112		3.440	1.666	37.274
	Novembre	8.311	61	37		814	1.003	10.226
	Desembre	6.868	32	34		685	901	8.520
2010	Gener	7.399	21	35		670	834	8.959
	Febrer	11.681	17	42		886	963	13.589
	Març	19.462	17	62		1.334	1.146	22.021
	Abril	31.635	18	99		2.748	1.362	35.862
	Maig							0
	Juny							0
	Juliol							0
	Agost							0
	Setembre							0
	Octubre							0
	Novembre							0
	Desembre							0

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Direcció Provincial de les Illes Balears

Osca	63.437,65	19.851,80	3.863,35	1.759,15	0,00	0,00	0,00	0,00	604,55	229,25	89.745,75
Terol	37.890,95	10.323,30	4.114,30	1.255,45	0,00	0,00	0,00	373,10	379,15	137,90	54.474,15
Saragossa	312.695,35	64.487,60	4.858,25	5.849,60	0,00	0,00	0,00	93,00	3.868,65	1.320,90	393.173,35
ARAGÓ	414.023,95	94.662,70	12.835,90	8.864,20	0,00	0,00	0,00	466,10	4.852,35	1.688,05	537.393,25
Albacete	97.640,20	26.657,25	2.836,95	10.418,90	0,00	0,00	0,00	89,90	1.186,40	316,65	139.056,35
Ciudad Real	122.810,90	31.272,55	4.341,65	12.580,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.391,50	364,80	172.851,30
Cuenca	48.113,35	14.577,95	5.365,05	7.374,30	0,00	0,00	0,00	0,00	613,60	130,50	76.174,75
Guadalajara	66.721,25	12.687,40	1.475,05	915,60	0,00	0,00	0,00	0,00	712,60	237,45	82.749,35
Toledo	167.780,25	46.132,60	3.779,50	8.984,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.835,30	662,45	229.174,20
CAST. - LA MANXA	503.065,95	131.327,75	17.798,20	40.272,90	0,00	0,00	0,00	89,90	5.739,40	1.711,85	700.005,95
Las Palmas	290.963,50	52.587,80	1.047,85	8.045,35	2.853,50	228,90	0,00	0,00	3.267,30	829,70	359.823,90
S. C. Tenerife	259.138,65	50.180,75	1.624,20	7.378,85	2.177,25	209,05	0,00	0,00	2.728,65	728,95	324.166,35
CANÀRIES	550.102,15	102.768,55	2.672,05	15.424,20	5.030,75	437,95	0,00	0,00	5.995,95	1.558,65	683.990,25
NAVARRA	209.184,45	41.906,65	5.040,05	4.570,90	0,00	0,00	0,00	0,00	3.964,95	696,65	265.363,65
Badajoz	152.274,75	41.434,85	6.699,65	40.238,50	0,00	0,00	0,00	0,00	1.249,65	163,40	242.060,80
Càceres	90.783,80	26.280,55	4.359,00	22.424,90	0,00	0,00	0,00	0,00	1.010,75	147,60	145.006,60
EXTREMADURA	243.058,55	67.715,40	11.058,65	62.663,40	0,00	0,00	0,00	0,00	2.260,40	311,00	387.067,40
ILLES BALEARS	307.756,65	78.961,10	1.902,85	2.673,70	1.580,70	234,25	0,00	0,00	6.257,85	3.402,75	402.769,85
COM. DE MADRID	2.379.958,65	357.350,35	1.213,00	4.986,90	4.007,95	0,00	0,00	8,00	53.355,95	20.241,45	2.821.122,25
Àvila	37.093,05	12.500,20	2.888,65	1.459,35	0,00	0,00	0,00	0,00	569,00	117,25	54.627,50
Burgos	113.810,65	24.744,10	4.953,70	2.075,50	0,00	0,00	0,00	0,00	1.617,50	237,65	147.439,10
Lleó	119.965,80	33.048,35	7.328,90	1.225,60	0,00	0,00	0,00	2.258,85	1.709,60	727,70	166.264,80
Palència	46.794,00	12.127,90	2.883,00	1.088,20	0,00	0,00	0,00	146,80	491,15	107,45	63.638,50
Salamanca	87.276,90	23.219,20	4.803,55	2.012,20	0,00	0,00	0,00	0,00	1.243,40	237,20	118.792,45
Segòvia	42.465,50	12.795,65	2.313,80	1.662,35	0,00	0,00	0,00	0,00	712,90	126,80	60.077,00
Sòria	28.728,45	6.903,55	1.754,85	333,90	0,00	0,00	0,00	0,00	428,20	80,15	38.229,10
Valladolid	162.534,25	35.045,05	3.305,40	3.879,95	0,00	0,00	0,00	0,00	2.131,00	404,20	207.299,85
Zamora	40.688,00	13.614,05	4.737,60	1.744,15	0,00	0,00	0,00	0,00	378,60	142,00	61.304,40
CASTELLA I LLEÓ	679.356,60	173.998,05	34.969,45	15.481,20	0,00	0,00	0,00	2.405,65	9.281,35	2.180,40	917.672,70
CEUTA	16.925,55	2.926,15	0,00	11,65	222,60	4,00	0,00	0,00	705,00	8,00	20.802,95
MELILLA	15.403,55	3.134,65	0,00	12,60	74,00	0,00	0,00	0,00	1.312,90	36,25	19.975,95
TOTAL	13.319.738,50	2.922.548,30	214.881,80	822.429,15	52.092,95	14.020,05	7.029,95	203.116,35	92.803,05	17.648.660,10	

(*) Des de gener 2008 s'ha procedit a la integració en el règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms, en el nou sistema especial de treballadors agraris (S.E.T.A.), dels treballadors per compte propi del règim agrari, en aplicació de la Llei 18/2007

Taula 5 | Pensions en vigor a 1 d'abril de 2010

COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	INCAPACITAT PERMANENT			JUBILACIÓ			VIDUITAT		
	Nombre	Import	P.Medida	Nombre	Import	P.Medida	Nombre	Import	P.media
1. RÈGIM GENERAL									
ILLES BALEARS	13.736	11.043.404,54	803,98	55.443	54.477.569,80	982,59	26.998	15.476.919,30	573,26
TOTAL NACIONAL	584.254	550.290.495,86	941,87	2.915.139	3.194.817.502,17	1.095,94	1.409.611	892.252.752,23	632,98
2. R.E. AUTÒNOMS									
ILLES BALEARS	2.585	1.485.526,16	574,67	27.889	15.811.891,94	566,96	10.882	4.154.635,20	381,79
TOTAL NACIONAL	130.712	79.267.443,89	606,43	1.165.573	700.719.680,54	601,18	481.713	204.429.640,96	424,38
3. R.E. AGRARI									
ILLES BALEARS	141	68.607,47	486,58	2.714	1.480.733,58	545,59	2.079	793.684,17	381,76
TOTAL NACIONAL	56.577	32.512.048,82	488,34	348.807	198.630.156,77	569,46	199.798	92.407.910,57	462,51
4. R.E. DEL MAR									
ILLES BALEARS	153	139.387,05	911,03	1.525	1.689.347,48	1.107,77	1.206	673.518,19	558,47
TOTAL NACIONAL	9.106	7.290.667,95	800,64	70.808	75.178.476,44	1.061,72	45.513	25.873.414,64	568,48
5. R.E. MIN. CARBÓ									
ILLES BALEARS	6	5.429,54	904,92	129	178.428,22	1.383,16	149	96.739,48	649,26
TOTAL NACIONAL	3.921	5.123.550,82	1.306,69	38.015	68.160.502,83	1.792,99	23.749	17.369.535,60	731,38
6. R.E. EMPHOGAR									
ILLES BALEARS	311	140.148,20	450,64	4.071	1.916.665,83	470,81	388	116.368,28	299,92
TOTAL NACIONAL	12.997	6.145.064,28	472,81	158.025	77.476.105,10	490,28	10.064	2.895.025,68	287,66
7. ACCID. TREBALL									
ILLES BALEARS	1.529	1.375.805,82	899,81	781	689.804,19	883,23	791	515.080,49	651,18
TOTAL NACIONAL	85.801	86.183.703,56	1.004,46	45.739	39.536.772,63	864,40	62.213	44.207.553,10	710,58
8. MALALITIA PROFESSIONAL									
ILLES BALEARS	158	129.859,15	821,89	51	55.779,69	1.093,72	43	26.790,95	623,05
TOTAL NACIONAL	13.556	14.528.020,76	1.071,70	11.939	18.770.668,68	1.572,21	16.105	12.698.897,40	788,51
9. SOVI									
ILLES BALEARS	327	121.300,78	370,95	5.804	2.128.094,38	366,66	349	108.939,93	312,15
TOTAL NACIONAL	25.656	9.357.612,41	364,73	364.798	132.034.318,43	361,94	37.960	12.414.530,00	327,04
TOTAL SISTEMA									
ILLES BALEARS	18.946	14.509.468,71	765,83	98.407	78.428.315,11	796,98	42.885	21.962.675,99	512,13
TOTAL NACIONAL	932.580	790.698.308,35	847,86	5.118.843	4.505.324.183,59	880,15	2.286.726	1.304.549.260,18	570,49

COMUNITAT AUTÒNOMA ILLES BALEARS	ORFANDAT		FAVOR DE FAMILIARS			TOTAL DE PENSIONS			
	Nombre	Import	P.mèdia	Nombre	Import	P.mèdia	Nombre	Import	P.mèdia
1. RÈGIM GENERAL									
ILLES BALEARS	3.389	1.073.795,41	316,85	104	33.065,52	317,94	99.670	82.104.754,57	823,77
TOTAL NACIONAL	166.634	60.023.153,18	360,21	22.506	10.555.686,27	469,02	5.098.144	4.707.939.589,71	923,46
2. R.E. AUTÒNOMS									
ILLES BALEARS	1.019	257.021,44	252,23	22	7.834,48	356,11	42.397	21.716.909,22	512,23
TOTAL NACIONAL	53.310	16.111.767,64	302,23	8.656	3.391.460,36	391,8	1.839.964	1.003.919.693,39	545,62
3. R.E. AGRARI									
ILLES BALEARS	231	84.568,79	366,1	11	4.671,70	424,7	5.176	2.432.265,71	469,91
TOTAL NACIONAL	24.208	8.361.651,22	345,41	3.192	1.210.627,88	379,27	642.582	333.122.395,26	518,41
4. R.E. DEL MAR									
ILLES BALEARS	66	21.388,85	324,07	1	179,40	179,40	2.951	2.523.820,97	855,24
TOTAL NACIONAL	4.934	1.866.595,20	378,31	913,00	433.915,90	475,26	131.274	110.643.070,13	842,84
5. R.E. MIN. CARBÓ									
ILLES BALEARS	17	10.510,09	618,24	1,00	1.101,68	1.101,68	302	292.209,01	967,58
TOTAL NACIONAL	2.034	1.082.817,93	532,36	496,00	351.201,21	708,07	68.215	92.087.608,39	1.349,96
6. R.E. EMPHOGAR									
ILLES BALEARS	46	13.659,77	296,95	4,00	1.634,40	408,60	4.820	2.188.476,48	454,04
TOTAL NACIONAL	2.169	763.553,14	352,03	586,00	232.363,06	396,52	183.841	87.512.111,26	476,02
7. ACCID. TREBALL									
ILLES BALEARS	182	60.957,97	334,93	7,00	4.376,23	625,18	3.290	2.646.024,70	804,26
TOTAL NACIONAL	13.699	4.926.250,19	359,61	1.109	876.808,01	790,63	208.551	175.731.087,49	842,59
8. MALALIA PROFESSIONAL									
ILLES BALEARS	5	1.206,24	241,25				257	213.636,03	831,27
TOTAL NACIONAL	1.226	656.895,15	535,80	224,00	204.255,95	911,63	43.050	46.858.737,94	1.088,47
9. SOVI									
ILLES BALEARS							6.480	2.358.335,09	363,94
TOTAL NACIONAL							428.414	153.806.460,84	359,01
TOTAL SISTEMA									
ILLES BALEARS	4.955	1.523.108,53	307,39	150,00	52.863,41	352,42	165.343	116.476.431,78	704,45
TOTAL NACIONAL	268.214	93.792.683,65	349,69	17.256.318,64	17.256.318,64	457,95	8.644.045	6.711.620.754,41	776,44

Font: Institut Nacional de la Seguretat Social. Subdirecció General d'Estudis Econòmics

Autor

ANTONIO COMAS BARCELÓ

Palma, 1945. Llicenciat en Dret per la Universitat de Saragossa (1967), Llicenciat en Filosofia i Lletres (Secció Història) per la UIB (1979) i Graduat Social per l'Escola Social de Barcelona (1982). Pertany al Cos Superior de Tècnics de l'Administració de la Seguretat Social. Des de 1996 és director provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social i ha desenvolupat sempre la seva activitat laboral en les institucions de la Seguretat Social. Des del curs 1971-1972 és professor de Seguretat Social de l'Escola Universitària de Relacions Laborals, adscrita a la UIB. Té publicats diversos llibres sobre la Seguretat Social (manuals, monografies, etc.) i articles diversos en revistes especialitzades en la matèria.